

Spis treści

Streszczenie	9
Summary	11
Wstęp	13
1. System wynagradzania w górnictwie węgla kamiennego	18
1.1. Jednolite zasady wynagradzania pracowników, uprawnienia i przywileje górnicze – rys historyczny	18
1.2. Wpływ procesów restrukturyzacyjnych górnictwa na wynagrodzenia pracowników w kopalniach węgla kamiennego	21
1.3. Charakterystyka rozwiązań dotyczących wynagrodzeń zawartych w Zakładowych Układach Zbiorowych Pracy obowiązujących od 1975 roku	28
1.4. Stan badań nad systemem wynagradzania w górnictwie – przegląd literatury	31
1.4.1. System motywacyjny	32
1.4.2. Wynagrodzenie jako składnik kosztów	34
1.4.3. Wynagrodzenie jako element kosztów pracy	37
1.4.4. Struktura wynagrodzenia	37
1.4.5. Przywileje	41
1.4.6. Wynagradzanie członków zarządu w spółkach z udziałem Skarbu Państwa	41
1.5. Wynagrodzenia w sektorze górnictwa węgla kamiennego w latach 2012–2017	42
2. Analiza obecnego systemu wynagrodzeń w górnictwie węgla kamiennego	57
2.1. Formalnoprawne uwarunkowania systemu wynagrodzeń w górnictwie	57
2.1.1. Kodeks pracy	58
2.1.2. Karta górnika	58

2.1.3. Porozumienia zbiorowe – układy zbiorowe pracy	58
2.1.4. Regulaminy	61
2.1.5. Umowa o pracę	62
2.2. Analiza podstawowych składników płac pracowników zatrudnionych pod ziemią	63
2.2.1. Płaca zasadnicza	65
2.2.2. Wynagrodzenie z Karty górnika	69
2.2.3. Nagrody jubileuszowe	70
2.2.4. Nagroda z okazji Dnia Górnika	71
2.2.5. Nagroda roczna	72
2.2.6. Deputat węglowy	72
2.2.7. Dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych	72
2.2.8. Dodatek za pracę w godzinach nocnych	73
2.2.9. Dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych	73
2.2.10. Dodatek dla przodowego, brygadzysty i górnika strzałowego	74
2.2.11. Dodatkowe wynagrodzenie za pełnienie tzw. „dyżurów domowych”	74
2.2.12. Posiłki regeneracyjne	75
2.2.13. Pomoce szkolne	75
2.3. Identyfikacja potrzeby zmian w obecnym systemie wynagrodzeń	76
2.3.1. Zadowolenie z wykonywanej pracy i wysokości wynagrodzenia	77
2.3.2. Potrzeby i oczekiwania górników względem pracodawcy	81
3. System wynagradzania górników pracujących pod ziemią w przodkach eksploatacyjnych	85
3.1. Analiza struktury wynagrodzeń górników w badanych kopalniach	85
3.1.1. Ocena struktury płacy górników	85
3.1.2. Porównanie składników wynagrodzenia górników na przykładzie trzech stanowisk pracy w przodku	88
3.2. Metodyka badań empirycznych	95
3.3. Analiza uzyskanych wyników badań	97
3.3.1. Charakterystyka próby badawczej	97
3.3.2. Poziom zadowolenia z wynagrodzenia i jego adekwatność do wykonywanej pracy	100
3.3.3. Badanie zależności między poziomem zadowolenia z pracy a wysokością wynagrodzenia	103
3.3.4. Poczucie docenienia za wykonaną pracę i potrzeba nagradzania	106

3.3.5. Motywacja i zaangażowanie pracowników	109
3.3.6. Przeciętne wynagrodzenie brutto i netto górników	113
3.3.7. Uwagi respondentów w zakresie zmian w strukturze wynagrodzenia	116
4. Kierunki zmian systemu wynagradzania w górnictwie – propozycja	123
4.1. Diagnoza systemu wynagradzania w górnictwie – podsumowanie wyników badań	123
4.2. Wyznaczenie racjonalnego poziomu wynagrodzenia dla górnika pracującego w ścianie	126
4.3. Proponowane kierunki zmian w strukturze wynagrodzenia	129
Podsumowanie	132
Literatura	135
Załącznik. Kwestionariusz ankietowy	147